

Zienswijze Nota Ruimte Geothermie Nederland

Inleiding

Geothermie Nederland waardeert de integrale benadering van ruimtelijke vraagstukken in de Ontwerp Nota Ruimte. De Nota Ruimte biedt een uitstekende basis om een sterke verbinding te maken tussen duurzame warmte en effectief ruimte gebruik. We waarderen dat geothermie een belangrijke rol wordt toegekend maar we zouden dit nog beter verankerd willen zien om de unieke rol van geothermie volledig te kunnen benutten. Geothermie is geen optie meer, maar een noodzaak voor een toekomstbestendige, betaalbare en betrouwbare warmtevoorziening. Positioneer daarom geothermie actief als strategische pijler in het ruimtelijk beleid.

1. Geothermie: Van faciliteren naar regisseren

De energietransitie vraagt om duidelijke keuzes. Geothermie is de enige duurzame warmtebron die op grote schaal, lokaal en betrouwbaar warmte kan leveren aan woningen, bedrijven en glastuinbouw. De huidige formulering (“ruimte voor geothermie waar mogelijk”) is te vrijblijvend. Geothermie Nederland pleit voor:

- **Verplichte ruimtelijke reservering van boven- en ondergrondse zones voor geothermie:** Wij verzoeken om in alle relevante RES-regio's en gemeentelijke omgevingsplannen verplicht ruimte te reserveren voor geothermie in de boven- en ondergrond. Leg in de ruimtelijke hoofdstructuur vast dat in gebieden met een hoge warmtevraag, zoals Zuid-Holland, Noord-Holland en Brabant, expliciet ruimte wordt gereserveerd voor geothermieprojecten, vergelijkbaar met wind- en zonneparken.
- **Snellere vergunningverlening:** Wij vragen om te waarborgen dat wettelijke termijnen voor besluitvorming worden gehaald en dat stapeling van procedures wordt voorkomen, zodat de vergunningverlening voor geothermieprojecten versneld kan plaatsvinden.
- **Geothermie in het PlanMER:** In het PlanMER wordt geothermie uitsluitend gekoppeld aan glastuinbouw en niet aan de gebouwde omgeving. Wij verzoeken dit aan te passen, zodat geothermie ook als optie voor de gebouwde omgeving wordt meegenomen.
- **Aanvulling van gebieden op de geothermiekaart:** Op de ‘Bouwsteen: Clusteren van glastuinbouw’-kaart op pagina 126 ontbreken diverse gebieden met potentie voor diepe geothermie, waaronder de Noordoostpolder (Luttelgeest), Koekoekspolder, Aalsmeer, de Betuwe, regio Venlo en West-Brabant. Wij verzoeken deze gebieden toe te voegen en bieden aan om samen te kijken welke gebieden andere gebieden van toegevoegde waarde zijn op het gebied van geothermie.
- **Geothermie als instrument voor energiediversificatie en strategische autonomie:** Wij vragen om geothermie expliciet toe te voegen als instrument voor energiediversificatie en als bijdrage aan de strategische autonomie van Nederland. Geothermie verdient een actieve positionering als strategische pijler in het ruimtelijk beleid.
- **Veiligheidsrisico's bij uitvallen van geothermie:** Het uitvallen van geothermie wordt momenteel niet als veiligheidsrisico benoemd. Wij verzoeken dit alsnog als risico te erkennen in de Nota Ruimte en het PlanMER.

2. Functiemenging en schuinboren: Versnelling en synergie

De Nota Ruimte benoemt het belang van functiemenging in de ondergrond en noemt schuinboren als voorbeeld van slimme ruimtelijke ordening. Geothermie Nederland onderschrijft dit standpunt volledig en is blij om te zien dat het kabinet dit standpunt nu ook heeft overgenomen. Schuinboren vraagt om een krachtige doorvertaling naar beleid en praktijk.

- Ruimtelijke efficiëntie: Functiemenging en schuinboren maken geothermie mogelijk op locaties waar anders conflicten zouden ontstaan met drinkwaterwinning of andere ondergrondse functies.
- Versnelling van de energietransitie: Provinciale omgevingsverordeningen die functiemenging en schuinboren faciliteren, voorkomen vertragingen en juridische onzekerheid. Verplichting provincies om functiemenging en schuinboren als standaard afwegingskader op te nemen in hun omgevingsverordening.
- Innovatie en veiligheid: Schuinboren maakt veilige ontwikkeling van geothermie mogelijk, met minimale risico's voor drinkwater en andere belangen. Het delen van 'best practices' en kennis tussen provincies kan helpen voor draagvlak, zodat innovatieve projecten niet worden tegengehouden door onbekendheid. Zorg onder andere dat vergunningen in "3D" worden verwerkt in plaats van "2D". In veel gevallen ligt het waterwingebied in de bovenste lagen (niet dieper dan 100 m) en vindt geothermie winning in veel diepere lagen in de ondergrond plaats.

3. Conclusie en Oproep

Geothermie Nederland roept het ministerie op om:

- Geothermie als strategische pijler te verankeren in de ruimtelijke hoofdstructuur en het nationaal energiebeleid en verplicht ruimtelijke reservering van ondergrondse zones voor geothermie.
- Functiemenging en schuinboren als standaard te laten verankeren in provinciale omgevingsverordeningen, met landelijke regie en kennisdeling.

Geothermie Nederland is klaar om samen met het Rijk, provincies, gemeenten en maatschappelijke partners de energietransitie te versnellen. Wij verwachten van het ministerie dezelfde ambitie en daadkracht.

